

ระบบบำเหน็จบำนาญสำหรับแรงงานนอกระบบ

ระบบบำเหน็จบำนาญ หรือระบบหลักประกันทาง

สังคมด้านการชราภาพ เป็นหนึ่งในหลักประกันทางสังคมที่ภาครัฐจะต้อง จัดให้มีขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีรายได้ที่เพียงพอในการดำรงชีพเมื่อเข้าสู่วัยชรา หากพิจารณาในแง่ความครอบคลุมของระบบบำเหน็จบำนาญจะเห็นว่าระบบบำเหน็จบำนาญที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มทั้งแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ โดยแรงงานในระบบมีหลักประกันด้านการชราภาพภายใต้ระบบบำเหน็จ

บำนาญข้าราชการแบบเดิม กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนประกันสังคม และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ส่วนแรงงานนอกระบบก็มีหลักประกันด้านชราภาพภายใต้กองทุนประกันสังคมเช่นเดียวกัน

สำหรับแรงงานนอกระบบซึ่งปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ ๒๔.๗๙ ล้านคนนั้น ได้รับความคุ้มครองด้านบำเหน็จบำนาญ ภายใต้มาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยระบบดังกล่าวเป็นระบบสมัครใจ และได้มีการพัฒนาสิทธิประโยชน์ด้านชราภาพเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๔ ที่ได้รับแต่เงินบำเหน็จซึ่งทางเลือกใหม่จะได้รับเงินบำนาญโดยผลบังคับใช้มาตั้งแต่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ รายละเอียดสิทธิประโยชน์เป็นไปตามตารางข้างล่าง สำหรับสิทธิการรักษาพยาบาลใช้สิทธิสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และสิทธิการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุก็คงเป็นเช่นเดิม และผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๑. อายุ ๑๕ ปี – ๖๐ ปีบริบูรณ์ ไม่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๙ ไม่เป็นข้าราชการหรือบุคคลที่ถูกยกเว้นตามกฎหมายประกันสังคม

๒. บุคคลพิการที่สามารถรับรู้สิทธิประกันสังคม

๓. เฉพาะปีแรก (๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ – ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗) เปิดโอกาสให้ผู้สมัครที่มีอายุ ๖๐ – ๖๕ ปี สมัครเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ทางเลือก ๑,๒,๓ หรือ ๑+๓ หรือ ๒+๓ ได้

๔. สำหรับผู้สมัครที่มีอายุเกินกว่า ๖๕ ปี เฉพาะปีแรก (๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ – ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗) สามารถสมัครเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ได้เฉพาะทางเลือก ๓ เท่านั้น และไม่มีสิทธิเปลี่ยนทางเลือก

ตารางความคุ้มครองประกันสังคมตามมาตรา ๔๐ (รูปแบบสมัครใจ)

สิทธิประโยชน์	ทางเลือก ๑	ทางเลือก ๒	ทางเลือก ๓	ทางเลือก ๔ ๑+๓	ทางเลือก ๕ ๒+๓
	๑๐๐ บาท ๗๐/๓๐	๑๕๐ บาท ๑๐๐/๕๐	๒๐๐ บาท ๑๐๐/๑๐๐	๓๐๐ บาท ๑๗๐/๑๓๐	๓๕๐ บาท ๒๐๐/๑๕๐
๑. กรณีประสบอันตราย/เจ็บป่วย ได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้วันละ ๒๐๐ บาท ไม่เกิน ๓๐ วัน/ปี	✓	✓	✗	✓	✓
๒. กรณีทุพพลภาพ ได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ตั้งแต่ ๕๐๐-๑,๐๐๐ บาท/เดือน เป็นระยะเวลา ๑๕ ปี	✓	✓	✗	✓	✓
๓. กรณีตาย ได้รับเงินค่าค่าศพ ๒๐,๐๐๐ บาท	✓	✓	✗	✓	✓
๔. กรณีชราภาพ (เงินบำเหน็จ) ได้เงินบำเหน็จพร้อมดอกผลคืนทั้งหมด	✗	✓	✗	✗	✓
๕. กรณีชราภาพ (เงินบำนาญ) ได้เงินบำนาญรายเดือนขั้นต่ำ (๖๐๐ บาท/เดือน) ตลอดชีวิต	✗	✗	✓	✓	✓
หากส่งเงินสมทบต่อเนื่องทุกเดือนจะได้รับเงินกรณีชราภาพขั้นต่ำ (ยังไม่รวมดอกผล)	ไม่มี	๖๐๐ บาท ต่อปี	๒,๔๐๐ บาท ต่อปี	๒,๔๐๐ บาท ต่อปี	๓,๐๐๐ บาท ต่อปี

ที่มา: สำนักงานประกันสังคม